

Toimintakertomus 2025: Suomen tiedetoimittajain liitto ry.

Yleistä

Suomen tiedetoimittajain liiton 40. toimintavuotta vietettiin tuomalla liiton tuttuihin ja perinteisiin tapahtumiin pienen juhlan tuntua. Tavoitteena oli myös tuottaa tapahtumia ns. suurelle yleisölle, jotta lisättäisiin tietoisuutta liiton olemassaolosta sekä tiedejournalismista ja -viestinnästä. Liiton sisällä haluttiin nostaa esiin erilaisia jäseniä ja työuria, ja tuotettiin Tiedetoimittajain uratarinat -juttusarja.

Hallitus ja toimihenkilöt

Yhdistyksen puheenjohtajana toimi Mari Heikkilä ja varapuheenjohtajana Ville Wittenberg. Hallituksen jäseniä olivat Jani Aholola, Amanda Alvarez (uusi), Riina Linna, Teija Peltoniemi, Mikko Peltari (uusi), Aino Rajala (uusi), Mandi Vermilä ja Esa Väliverronen.

Liiton kokoaikainen pääsihteeri on Ulla Järvi. Jukka Lehtinen jatkoi toimintaansa taloudenhoitajan tehtävässä New Yorkista käsin.

Hallitus kokoontui 9 kertaa, joista yksi kokous toteutettiin etäkokouksena ja kaksi sähköpostikokouksina. Säännöllisesti asialistalla olivat uusien jäsenten hyväksyminen sekä koulutusten ja tapahtumien suunnittelu, järjestäminen ja evaluointi. Hallitus myös päätti apurahoista ja palkinnoista sekä tekijänoikeuksiin ja valokopiointikorvauksiin liittyvästä edunvalvonnasta. Hallitus piti vuosittaisen strategiaseminaarin Lontoossa 5.–7.9., ja siihen osallistuivat hallituksen yhdeksän jäsentä sekä pääsihteeri ja taloudenhoitaja. Strategiaseminaarin ryhmätöissä pohdittiin liiton talouden tulevaisuutta ja rekrytointeja, uusia apurahamuotoja ja -painotuksia sekä tulevia koulutuksia ja opintomatkoja.

Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, joka suoritti tarkastuksen huhtikuussa. Kirjanpitopalvelut ostettiin Rantalainen Groupilta, jossa liiton kirjanpitäjänä aloitti jälleen uusi ihminen ja myös maksuliikenteen hoitajana vaihtui, mistä kaikesta koitui haasteita käytännön toiminnalle, mutta ei itse taloudenhoidolle.

Talous

Yhdistyksen toiminta rahoitettiin Kopiosto-korvauksilla ja jäsenmaksujen tuotoilla. Jäsenmaksu oli 40 euroa, ja opiskelijajäsenmaksu 20 euroa. Taloudenpidon kiristyksiä on jatkettu liiton saamien Kopiosto-korvausten tason alenemisen takia. Tarkempi erittely taloudesta löytyy tuloslaskelmasta.

Pääsihteeri Ulla Järven eläkkeelle siirtymisen (v. 2027) vuoksi aloitettiin uuden pääsihteerin haku. Rekrytointityö käynnistyi hallituksen jäsenten Aino Rajalan ja Mandi Vermilän johdolla.

Kopioston jakoneuvotteluita ei vuoden aikana käyty, mutta tekoälyn tekstin- ja tiedonlouhinnan tekijänoikeuksien edistämiseksi hallitus päätti lisätä GR10-oikeusluokan Kopiosto-valtakirjoihinsa.

Apurahat

Kevään apurahahaussa hakemuksia tuli yhteensä 77. Apurahan saivat: Heidi Enwald, Henriikka Heikinheimo, Antti Karhuaho, Aki Petteri Lehtinen, Marjaana Lindy, Marko Pekkola, Elina Saarinen, Laura Säilä-Corfe, Mari Frisk, Eeva Karmitsa, Tero Pajukallio, Nanna Särkkä, Erja Elo, Kira Gronow, Pekka Hassinen, Mikko Helenius, Anne Ignatius, Hannu Itkonen, Mikko Keskinen, Leena Koskenlaakso, Niko Kyllönen, Maria Lassila-Merisalo, Heikki Oja, Tapio Ollikainen, Markku Soikkeli, Olli Sulopuisto, Timo Vasko, Tuukka Ylä-Anttila, Iisa Aaltonen (Media Fellows), Niklas Bengtsson, Kirsi Heikkinen, Annamari Huovinen, Jenni Kirves, Iina Kohonen, Mari Koistinen, Juha Matias Lehtonen, Maria Leskinen, Jannika Melkko, Jari Mäkinen, Petri Räsänen, Kari Salminen ja Päivi Ängeslevä.

Syksyn apurahahaussa hakemuksia tuli yhteensä 106. Apurahan saivat: Karina Horsti, Jukka Mikkonen, Salla Nazarenko, Pekka Numminen, Aino Rajala, Taneli Viitahuhta, Laura Hiisivuori, Erja Hyytiäinen, Johanna Pellinen, Liisa Vihmenen, Mika Hallila, Mari Heikkilä, Milja Helin, Hannu Hietala, Laura Ivaska, Päivi Kapiainen-Heiskanen, Niko Kettunen, Laura Kolbe, Helena Kärppä, Esa Laaksonen, Lauri Lehtinen, Martti Leiwo, Jari Mäkinen, Kyösti Niemelä, Anna Nieminen, Eve Nieminen, Anna Niiranen, Sari Näre, Teuvo Peltoniemi, Heidi Pitkänen, Juha Raipola, Kukka Ranta, Iira Rautiainen, Antti Ronkainen, Mia Rönkä, Tuija Saresma, Heikki Simola, Soili Stenroos, Pii Telakivi, Miia Torro, Tarja Västilä, Robert Back, Sedeer El Showk, Marika Haataja, Meeri Hentilä, Heli Hurme, Laura Jantunen, Jani Kaaro, Juhani Kahelin, Jenny Kangasvuo, Annu Kekäläinen, Pasi Kivioja, Aki Petteri Lehtinen, Merja Leppälähti, Marjo Oikarinen, Anna Pakarinen, Mari Pihlajaniemi, Nina Pulkkis, Vesa Ranta, Vanessa Riki, Julia Sangervo, Katja Savolainen, Anna Sievinen, Hannu Sokala, Annika Suvivuo, Jari-Pekka Tamminen, Tuomo Tamminen, Katja Tikka, Matleena Ylikoski. Lisäksi myönnettiin Media Fellows -apurahat Jaakko Beltille Niin & Näin-lehden tulevaisuus-teemanumeron toimittamiseen ja Olli Kleemolalle Ennen ja Nyt, Historian tietosanomat -lehden kehittämiseen.

Tutkivien toimittajien järjestämään Tutki2025!-koulutukseen apurahan saivat: Anna Tuominen, Jenna Parmala, Johannes Roviomaa, Vanessa Riki ja Pasi Kivioja.

Procomin kanssa järjestettyyn Viestintäpäivä Plussaan myönnettiin joko online- tai livetapahtuman apuraha seuraaville jäsenille: Päivi Arvonen, Tytti Pintilä, Uula Neitola, Mari Frisk, Marjukka Puolakka, Nina Malmberg, Maria Kuronen, Noora Hirvonen, Mari Turja, Tapani Niemi, Liisa Harjula ja Hilikka Miettinen.

Jäsenistö

Uusia jäseniä valittiin vuoden aikana yhteensä 43. Liitosta erosi 20 jäsentä. Liiton toimistoon ilmoitettiin kolmen jäsenen kuolemasta. Vuoden 2025 lopussa liitossa oli 1079 jäsentä.

Yleiskokoukset

Vuosikokous järjestettiin 24. huhtikuuta Tekstin talolla Helsingissä. Osallistujia oli 48. Kokouksessa käsiteltiin normaalit vuosikokousasiat. Kokouksen jälkeen päästiin kuulemaan Vuoden tiedeviestintäpalkinnon saanut Julia Korkmanin ja yhteensä esitys ”Lauluja rikosrekisteristä”. Julia Korkmanille myös luovutettiin tässä yhteydessä hänen kunniakirjansa ja perinteiset Kopioston kukkaset.

Vaalikokouksessa 20.11. Helsingissä Tieteiden talolla vuoden 2026 uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Ville Wittenberg. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin Sara Lampi ja Elina Melgin. Hallituksessa jatkavat Jani Ahosola ja Aino Rajala. Paikalla oli 34 jäsentä.

Koulutustilaisuudet, tapahtumat ja hankkeet

Juhlavuosi alkoi maaliskuussa Olympiastadionin Suora-ravintolassa järjestetyllä Valon juhla -palkintogaalalla 14. maaliskuuta. Paikalla oli lähes 180 juhlijaa, ja tilaisuudessa luovutettiin Vuoden 2025 tiedetoimittajapalkinto Tiina Raevaaralle ja Melissa Heikkilälle sekä Vuoden 2025 tiedeviestintäpalkinto Lapin yliopiston Arktikum-keskuksen tiedeviestinnän yksikölle, josta paikalla olivat Markku Heikkilä, Anne Raja-Hanhela ja Marjo Oikarinen.

Juhlavuoden Hyvät ja huonot tiedeuutiset -raatikiertue

Juhlavuoden kunniaksi raati kiersi syksyn 2025 aikana ruotimassa tiedeuutisia kaiken kansan seurassa 7 yliopistokaupungissa:

- Joensuu (12.9.): Kulttuuriravintola Sointula. Raadissa olivat ent. puhemies Anu Vehviläinen, professori Ismo Björn, professori Pasi Vahimaa ja opiskelija Niina-Hannele Nuutinen. Vetäjänä toimi pääsihteeri Ulla Järvi. Yleisöä oli noin 50 henkeä, ja yhteistyökumppani Itä-Suomen yliopiston tieteentekijät ry. tarjosi kaikille skumpat.
- Jyväskylä (26.9.): Tutkijoiden yö, yliopiston kirjasto. Raadissa olivat yliopiston rehtori Jari Ojala, kirjailija Tiina Raevaara, opiskelija Jenni Suutari ja Turo Uskali. Vetäjänä toimi tiedetoimittaja Mari Heikkilä. Yleisöä oli noin 40 henkeä.
- Turku (3.10.): Kirjamessut, Logomo. Yhteisesti Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan kanssa kokoontui jälleen kaikkein perinteisin Hyvät ja huonot tiedeuutiset -raati, jossa olivat kirjailija Tiina Raevaara, prof. em. Pentti Huovinen, päätoimittaja Erkkä Railo ja abiturientti Iris Ronimus. Raatia johti Ulla Järvi.
- Oulu (12.10.): Kirjamessut. Raadissa olivat kirjailija Tiina Raevaara, tiedetoimittaja Pekka Rahko ja tiedeviestijä Sara Lampi. Vetäjänä toimi tiedeviestinnän asiantuntija Ville Wittenberg. Yleisöä oli yli 100 henkeä.
- Helsinki (26.10.) Kirjamessuilla kokoontui pieni, mutta tehokas 25 minuutin uutisraati. Raadissa olivat kirjailija Tiina Raevaara, päätoimittaja Erkkä Railo ja prof. em. Pentti Huovinen. Vetäjänä toimi Ulla Järvi.
- Vaasa (7.11.) Vaasan tiedekarnevaaleilla kauppakeskus Rewellissä järjestetyssä raadissa istuivat ja analysoivat Tiina Raevaara, prof. Juha Lindgren, tutkimusjohtaja Tommi Lehtonen ja opiskelija Jenni Hiltunen. Raatia johti Mari Heikkilä.
- Tampere (30.11.) Raatikiertue päättyi Tampereen kirjafestareille. Sanan säilää käyttivät tutkija Maria Laakso, tietokirjailija ja somevaikuttaja Saara Särnä, toimittaja Vesa Vanhalakka. Raatia johti Ville Wittenberg.

Muut koulutukset ja tapahtumat

- Sanan valta -koulutuspäivä (31.3.) Tieteiden talolla Helsingissä yhteistyössä Journalistiliiton ja Terveystoimittajien kanssa. Teemana olivat tekoälyn käyttö ja etiikka sekä hybridiuhat. Osallistujia oli paikan päällä ja striimin välityksellä noin 90 henkilöä.
- Helmipöllöt ja Huuhkajat (16.4.): Nuorten jäsenten verkostoitumistapaaminen Tieteiden talolla.
- Puistofilosofia (16.7.): Ikaalisten Puistofilosofia-tapahtumassa kuultiin dosentti Henrik Rydenfeltin alustus oikeudenmukaisuudesta.

- Viestintäpäivä Plussa (1.10.): Yhteistyö ProComin kanssa Jyväskylässä. Puhujina olivat mm. tutkija Ville Manninen, tietokirjailija Elina Grundström, toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi ja etäyhteydellä vuoden tiedetoimittaja Melissa Heikkilä. Paikalla ja etänä oli yhteensä noin 85 osallistujaa.
- **Kansallinen tiedeviestintäkongressi (20.11.)** 12. Kansallinen tiedeviestintäkongressi järjestettiin Tieteiden talolla teemalla huumori. Ohjelman rakentamisesta ja järjestelyistä vastasivat pääsihteeri Ulla Järvi ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan Reetta Kettunen ja Ella Ranta. Puhujina olivat Jarno Hietalahti (huumorin filosofia), Joonas Koivukoski (poliittisen huumorin tutkimus), Jari Lyytimäki (ympäristöviestintä), Jenni Kirves (sota-ajan huumori) ja koomikko, käsikirjoittaja Kaisa Pyökkänen (käsikirjoittaminen ja komiikka). Kongressiin osallistui noin 100 henkilöä.

Opintomatkat:

- **Pohjois-Karjala (5.–7.6.2025)**
Kotimaan opintomatalle Joensuuhun ja Iloimantsiin osallistui 22 jäsentä. Matkanjohtajana toimi Ulla Järvi. Ohjelmaan kuului vierailu mikro- ja nano-optiikkaa valmistavassa yrityksessä sekä tutustuminen Itä-Suomen yliopiston fotonikan tutkimukseen. Iloimantsissa käsiteltiin sotahistoriaa ja muistamista, joista oli aiemmin kuultu kaikille jäsenille tarkoitettussa webinaarissa dosentti Pasi Tuunaisen ja professori Simo Mikkosen luennoissa. Lisäksi vierailtiin ortodoksisessa kirkossa.
- **Ruotsi (24.–28.9.2025)**
Tukholman ja Uppsalan opintomatalle osallistui 20 jäsentä. Matkanjohtajina toimivat Mandi Vermilä ja Ulf Wikström. Ohjelma sisälsi vierailuja Uppsalan yliopistoon ja Tukholman tiedeinstituutioihin. Sisältö keskittyi ruotsalaiseen tiedekenttään ja tutkimus-infrastruktuuriin.

Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Yhdistyksen viestinnän pääpaino on ollut sähköpostikirjeissä ja liiton kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa, jossa käytetään sekä Facebookia että Instagramia.

Tiedetoimittaja-lehti ilmestyi digitaalisesti 4 kertaa vuoden aikana. Joka toinen viikko ilmestyvät Tiedekeskiviikko-blogit tavoittavat edelleen hyvin lukijoita. Yhdistyksellä oli sähköinen toimisto apurahojen hakemiseen, opintomatoille ja koulutukseen ilmoittautumiseen, matkalaskujen tekemiseen ja jäsenhakemusten laatimiseen.

Kansainvälinen toiminta

EUSJA: Mari Heikkilä päätti kautensa puheenjohtajana Budapestin yleiskokouksessa 29.3. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Fintan Burke. Suomen delegaattina jatkaa Ville Wittenberg.

WFSJ: Liittoa edusti maailmanliiton vuosikokouksessa Etelä-Afrikassa Jukka Lehtinen. Amanda Alvarez vastasi liiton somesisällöistä maailmanliiton kanavissa.